

вигляді або символічному зображенні. Дані методи навчання умовно розподіляються на дві великі групи:

- метод демонстрацій, який в основному пов'язаний з демонстрацією приладів, кіно- та відеофільмів, препаратів тощо;
- метод ілюстрацій, при якому студентам показують ілюстративні посібники, плакати, таблиці, картки, замальовки на дошці.

У сучасних умовах особлива увага приділяється застосуванню персонального комп'ютера (ПК), що значно збільшує можливості наочних методів у навчальному процесі (використання системи MOODLE).

Ілюстративний матеріал використовується як для індивідуального навчання студентів на практичних заняттях, так і на лекціях. Практика викладання фізіотерапії показала, що саме використання різноманітних наочностей не тільки озброює студентів необхідним рівнем знань, але й допомагає у формуванні уваги, вміння спостерігати, конструктивного мислення, пізнавальної діяльності, що сприяє оптимізації навчального процесу. Для індивідуального навчання використовуються картки хворих, навчальні таблиці, слайдовий матеріал, презентації, відеофільми, рентгенограми, томограми, бронхограми, спірограми, ЕКГ тощо.

З метою покращення навчального процесу на кафедрі розроблено навчально-методичний посібник для студентів четвертого курсу «Схема історії хвороби» Посібник складено з урахуванням особливостей обстеження хворих на туберкульоз органів дихання, що дає змогу студентам методично грамотно збирати скарги, дані анамнезу, здійснювати об'єктивне обстеження, проводити диференційну діагностику, обґрунтувати діагноз, призначити раціональну терапію.

Написання історії хвороби студентами базується на детальному обстеженні хворого, вивченні особливостей перебігу захворювання в кожному конкретному випадку.

Наочність на лекціях забезпечується використанням презентацій, слайдів, рентгенограм, таблиць тощо.

Одним із методів навчального процесу є ситуаційно-ділові ігри, які відкривають широкі можливості для більш глибокого засвоєння навчального матеріалу, виробленню навичок спілкування з хворими, розвитку клінічного мислення, вмінню аналізувати отримані результати всебічного обстеження хворого. Ділові ігри створюють позитивні емоції, активізують пізнавальну активність, імітують умови майбутньої професійної діяльності.

Таким чином, наш досвід викладання фізіотерапії з використанням принципу наочності полегшує вивчення студентами програмного матеріалу, розвиває пізнавальні здібності, стимулює творчі пошуки, розширює їх кругозір, забезпечує високий рівень професійної підготовки студентів.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ ЯК ВАЖЛИВА ФОРМА ПІДГОТОВКИ ВИСОКОЯКІСНИХ ФАХІВЦІВ У СИСТЕМІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ

В.В. Степанчук

Кафедра медичної біології, генетики та фармацевтичної ботаніки

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Обов'язковий компонент процесу навчання студентів вищих медичних та фармацевтичних закладів освіти – практичні заняття, призначені для поглибленого вивчення тієї чи іншої дисципліни. Така форма навчальної діяльності ві-

діграє провідну роль у формуванні навичок та застосуванні набутих знань.

Практичні заняття логічно продовжують роботу, розпочату студентами на лекціях. Якщо лекція закладає основи наукових знань в узагальненій формі, то практичні заняття мають на меті розширити, уточнити, перевірити та оцінити ці знання, вони розвивають наукове мислення та мову студентів, виробляють у них відповідні професійні навички.

Практичні заняття (грец. *prakticos* – діяльний) – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни, а також формує уміння та навички їх практичного застосування шляхом виконання відповідних завдань. У структурі практичного заняття домінує самостійна робота студентів.

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни.

Правильно організовані практичні заняття мають важливе виховне та профорієнтаційне значення, вони реалізують дидактичний принцип зв'язку теорії з практикою і спрямовані на вирішення наступних завдань:

- поглиблення, закріплення і конкретизація знань, отриманих на лекціях і у процесі самостійної роботи;
- формування практичних умінь і навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності;
- розвиток умінь спостерігати, описувати, аналізувати та пояснювати явища, що вивчаються;
- розвиток самостійності тощо.

Посидання теорії і практики, що відбувається при проведенні практичного заняття має активізувати пізнавальну діяльність студентів, надає конкретного характеру вивченому на лекціях та при самостійній роботі, сприяє детальному і більш глибокому засвоєнню навчальної інформації.

Хоча на практичних заняттях відпрацьовуються теми, за якими було прочитано лекції, доцільно, щоб на цих заняттях невелика теоретична частина передувала практичній. Це спрямовує студентів на науковий підхід до виконання та аналізу практичних робіт, підвищує їх якість.

Психологічно важливо створити для студентів такі умови діяльності на практичних заняттях, які б викликали в них бажання працювати творчо. Тому важливо щоб навчально-допоміжний персонал, зокрема препаратори і лаборанти, мали фахову і педагогічну підготовку. Вони повинні розуміти коли, чим і як можна допомогти студенту, а за яких обставин «допомога» може завдати йому лише шкоди.

Методика підготовки і проведення практичних робіт охоплює декілька етапів:

Попередня підготовка до практичного заняття полягає у вивченні студентами теоретичного матеріалу у відведений для самостійної роботи час, ознайомлення з інструктивними матеріалами з метою усвідомлення завдань практичної роботи, техніки безпеки при роботі з відповідним обладнанням, реактивами тощо.

Консультації студентів викладачами з метою надання вичерпної інформації, необхідної для самостійного виконання запропонованих викладачем завдань, ознайомлення з правилами техніки безпеки при виконанні поставлених завдань.

Попередній контроль рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи (отримання так званого «допуску» до виконання роботи).

Самостійне виконання студентами завдань відповідно до окресленої навчальною програмою тематики.

Опрацювання, узагальнення отриманих результатів практичної роботи і оформлення індивідуального звіту.

Таким чином, участь у практичних заняттях допомагає студентам у засвоєнні найбільш складних питань навчального курсу, спонукають їх до оволодіння науковими методами досліджень та аналізу явищ і проблем, що вивчаються, активізують у них прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури, формування навичок самоосвіти тощо.

ЗНАЧЕННЯ ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «ПЕДІАТРІЯ, ДИТЯЧІ ІНФЕКЦІЇ» ДО ТЕСТОВОГО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК 2. ЗАГАЛЬНА ЛІКАРСЬКА ПІДГОТОВКА»

С.І. Тарнавська, Н.І. Прунчак*

Кафедра педіатрії та дитячих інфекційних хвороб

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

**Чернівецький медичний коледж*

Вступ. Система навчання у вищій школі - багатогранний процес, який складається з цілого ряду взаємопов'язаних елементів. Серед них важливе місце посідає контроль знань, тобто організація зворотного зв'язку як засобу управління навчально-виховним процесом. Посилення уваги до проблеми контролю занять викликано не тільки бажанням визначити ступінь підготовленості студентів, але і потягом до удосконалення всієї системи навчання, оскільки контроль навчання студентів у вищих навчальних закладах, нині неадекватний вимогам підготовки фахівців сучасного рівня. Завдання викладача і студентів полягає у тому, щоб у процесі перевірки оцінки знань виявити справжній стан знань, вмінь і навичок і тим самим допомогти студентам раціонально організувати навчальну роботу у подальшому.

Основна частина. Метою роботи було оцінити ефективність застосування проміжного контролю знань для підвищення якості підготовки студентів до ліцензійного іспиту «Крок 2. Загальна лікарська підготовка». На базі кафедри педіатрії та дитячих інфекційних хвороб Буковинського державного медичного університету проводилась порівняльна оцінка ефективності підготовки 26 студентів 6 курсу спеціальностей «педіатрія» та «лікувальна справа» з дисципліни «педіатрія, дитячі інфекційні хвороби» до ліцензійного іспиту «Крок-2. Загальна лікарська підготовка». I-у групу склали 13 студентів спеціальності «педіатрія», II групу – 13 студентів, що навчаються за спеціальністю «лікувальна справа». Студенти навчалися за кредитно-модульною системою з використанням елементів дистанційного навчання. Вивчення окремих модулів педіатрії обов'язково передбачало розбір та засвоєння тестових завдань «Крок-2» згідно тематики заняття. Наприкінці змістового модулю проводився проміжний контроль засвоєних знань, одним з компонентів якого було розв'язування тестових завдань з ліцензійного медичного іспиту формату «Крок-2». Поряд з цим студенти працювали самостійно, за допомогою серверу дистанційного навчання, з навчальними блоками тестових завдань формату «Крок-2» в режимі